ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ)
ΤΗΣ 12ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1984 [1]

Επιχείρηση P. κατά επιχείρησης K.
(αίτηση του Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Σύμβαση Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1986 — περιαφή του εκτελεστήριου τύπου»

Υπόθεση 178/83

Περίληψη

Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων — Εκτέλεση — Προσφυγή κατά της απόφασης που απορρίπτει την αίτηση περιαφής του εκτελεστήριου τύπου — Υποχρέωση του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου ασκείται η προσφυγή να καλέσει το διάδικο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση να παραστεί ενώπιόν του — Έκταση εφαρμογής.

(Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, άρθρο 40, δεύτερη παράγραφος)

Το δικαστήριο που εκδικάζει την προσφυγή του αιτούντος την εκτέλεση, οφείλει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, να καλέσει το διάδικο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση να παραστεί ενώπιόν του ακόμα και όταν αφενός η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου απορρίφθηκε σε πρώτο βαθμό για το μόνο λόγο ότι ορισμένα έγγραφα δεν είχαν προσκομιστεί εμπρόθεσμα και αφετέρου η εν λόγω περιαφή ζητείται για κράτος που δεν είναι το κράτος της διαμονής του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Στην υπόθεση 178/83,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία από το Δικαστήριο της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

1 — Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ P.

και

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ K.,

η έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς την ερμηνεία του άρθρου 40 της Σύμβασης της 27ης Σεπτεμβρίου 1968,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους K. Bahlmann, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore και O. Due, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοίκησης

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις που κατέθεσαν οι διάδικοι συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Η εταιρία K., καθής η αίτηση στην κύρια δίκη, καταδικάστηκε ερήμην από το Arrondissementsrechtbank του Ρόττερνταμ στις 20 Ιανουαρίου 1982 να καταβάλει στην εταιρία P. το ποσό των 678 095 σαουδαραβικών ριάλ.

Η εταιρία P. ζήτησε στις 28 Μαΐου 1982 από το Landgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν να περιβάλει την ερήμην απόφαση αυτή με τον εκτελεστήριο τύπο για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, προκειμένου να κατασχέσει την αξίωση που είχε η καθής κατά πιστωτικού ιδρύματος με έδρα τη Φραγκφούρτη επί του Μάιν ως προς την καταβολή του πιστωτικού υπολοίπου του λογαριασμού της.

Το Landgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν απέρριψε την αίτηση αυτή με απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 1983, με το αιτιολογικό ότι δεν είχαν αποδειχτεί οι επιδόσεις που προβλέπουν τα άρθρα 46, σημείο 2, και 47, σημείο 1, της Σύμβασης των Βρυξελλών 1968. Πράγματι, σύμφωνα

με το Landgericht, οι παραπάνω διατάξεις προβλέπουν ότι, σε περίπτωση απόφασης που έχει εκδοθεί ερήμην, πρέπει να προσκομιστεί το έγγραφο που να αποδεικνύει ότι έχει επιδοθεί το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης, ότι η ερήμην απόφαση είναι εκτελεστή κατά το ολλανδικό δίκαιο και ότι έχει επιδοθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο. Τα έγγραφα όμως που προσκόμισε σχετικά η αιτούσα στην κύρια δίκη ήταν ανεπαρκή.

Κατά της απόφασης αυτής η αιτούσα άσκησε «Beschwerde» (προσφυγή) ενώπιον του Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν, προς στήριξη της οποίας προσκόμισε και άλλα έγγραφα, τα οποία θεωρεί ότι αποδεικνύουν τη νομότυπη επίδοση του δικογράφου της αγωγής και της ερήμην απόφασης.

Το εθνικό δικαστήριο, κρίνοντας ότι η συνέχιση της δίκης εξαρτάται από την ερμηνεία που μπορεί να δοθεί στο άρθρο 40 της Σύμβασης των Βρυξελλών, της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, ανέβαλε την έκδοση οριστικής απόφασης και υπέβαλε το ακόλουθο ερώτημα στο Δικαστήριο:

«Το δικαστήριο που εκδικάζει την προσφυγή του αιτούντος την εκτέλεση έχει την υποχρέωση, σύμφωνα με το άρθρο 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης, να καλέσει το διάδικο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση να παραστεί ενώπιόν του ακόμη και στην περίπτωση που α) η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου απορρίφθηκε για το λόγο και μόνο ότι ορισμένα έγγραφα δεν προσκομίστηκαν εμπρόθεσμα και 6) ζητείται η αναγνώριση της εκτελεστότητας για κράτος που δεν είναι το κράτος της διαμονής του καθού η εκτέλεση, οπότε ο καθού κατά κανόνα μπορεί να αντιληφθεί ποιο από τα περιουσιακά του στοιχεία (στην προκειμένη περίπτωση: απαίτηση κατά Τράπεζας) θα αποτελέσει αντικείμενο της εκτέλεσης σε αυτό το τρίτο κράτος και επομένως του δίνεται η δυνατότητα να απαλλοτριώσει το περιουσιακό στοιχείο αυτό πριν από την κατάσχεση;»

Στο σκεπτικό του το εθνικό δικαστήριο κρίνει ότι, όσον αφορά την επίδοση, αρκεί να έχουν τηρηθεί οι κανόνες του κράτους προέλευσης ή οι άλλοι κανόνες περί επιδόσεων που ισχύουν στις σχέσεις μεταξύ του κράτους προέλευσης και του κράτους κατοικίας του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση. Το εθνικό δικαστήριο αναλύει στη συνέχεια το σύστημα που καθιερώνεται με τα άρθρα 34 και 40 της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1968 και κρίνει ότι ο σκοπός της διάταξης του άρθρου 34 συνίσταται στην εξασφάλιση του αιφνιδιασμού, ο οποίος είναι απαραίτητος για την αποτελεσματικότητα των μέτρων εκτέλεσης. Όσον αφορά το άρθρο 40, παράγραφος 2, σύμφωνα με το οποίο ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση καλείται να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου που εκδικάζει την προσφυγή, το εθνικό δικαστήριο θεωρεί ότι το άρθρο αυτό καθιέρωσε ένα σύστημα που φαίνεται να επαρκεί εφόσον η εκτέλεση πρόκειται να πραγματοποιηθεί στο κράτος κατοικίας του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται, αφού στην περίπτωση αυτή ο διάδικος αυτός δεν είναι σε θέση να προβλέψει ποιο από τα περιουσιακά του στοιχεία θα αποτελέσει το αντικείμενο της εκτέλεσης και κατά κανόνα δεν έχει τη δυνατότητα να διασώσει έγκαιρα όλα τα περιουσιακά του στοιχεία από τον κίνδυνο της κατάσχεσης. Τα πράγματα όμως είναι διαφορετικά, κατά το εθνικό δικαστήριο, σε περίπτωση που επιδιώκεται κατάσχεση στο κράτος κατοικίας του τρίτου οφειλέτη. Για το λόγο αυτό το εθνικό δικαστήριο κρίνει ότι είναι αναγκαίο, χάριν της αποτελεσματικότητας του προβλεπόμενου μέτρου, να μην κληθεί προηγουμένως να παραστεί το πρόσωπο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, τουλάχιστον εφόσον η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου απορρίφθηκε για το λόγο και μόνο ότι δεν προσκομίστηκαν όλα τα αναγκαία έγγραφα στις προβλεπόμενες προθεσμίες. Το εθνικό δικαστήριο θεωρεί ότι η άποψη αυτή μπορεί να υποστηριχθεί από νομική άποψη, εφόσον συνδυαστούν τα άρθρα 34 και 40 της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1968. Έτσι μπορεί μεν να πραγματοποιηθεί η περιαφή του εκτελεστήριου τύπου, η καθής στην κύρια δίκη όμως είναι ελεύθερη να προβάλει, εντός ορισμένης προθεσμίας, τις αντιρρήσεις της ως προς την εκτέλεση σε νέα διαδικασία ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου.

Η διάταξη του Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Αυγούστου 1983.

Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, του Πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 και το άρθρο 20 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν στις 3 Οκτωβρίου 1983 η αιτούσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από τους Metz και Bandisch, δικηγόρους Βρέμης, στις 24 Οκτωβρίου 1983 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό σύμβουλό της Zimmermann, επικουρούμενο από τον Krause-Ablass, δικηγόρο Düsseldorf, και στις 9 Νοεμβρίου 1983 η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον Böhmer.

Το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς την προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων και την ανάθεση της εκδίκασης της υπόθεσης στο δεύτερο τμήμα. Ζήτησε πάντως από την αιτούσα στην κύρια δίκη να απαντήσει εγγράφως πριν από την 1η Μαρτίου 1984 στα παρακάτω ερωτήματα:

1. Το Landgericht έταξε στην αιτούσα (άρθρο 48 της Σύμβασης) προθεσμία προσαγωγής των εγγράφων που αναφέρονται στο άρθρο 46, σημείο 2, και στο άρθρο 47, σημείο 1, της Σύμβασης;
2. Η αιτούσα υπέβαλε σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας ισοδύναμα έγγραφα:
3. Ποια είναι τα συμπληρωματικά έγγραφα που η αιτούσα προσκόμισε προς υποστήριξη της προσφυγής της και που θεωρεί ότι αποδεικνύουν την κανονική επίδοση του δικογράφου της αγωγής και της ερήμην απόφασης;

II — Σύνοψη των γραπτών παρατηρήσεων που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου

Η *αιτούσα* δηλώνει ότι συμφωνεί πλήρως με την άποψη του παραπέμποντος δικαστηρίου και ζητεί συνεπώς από το Δικαστήριο να εκδώσει απόφαση στο ίδιο πνεύμα.

Αντίθετα με την άποψη του Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν, η *Ομοσπονδιακή γερμανική κυβέρνηση* θεωρεί ότι δεν θα ήταν άχρηστο, λόγω των ιδιαιτεροτήτων της προκειμένης υποθέσεως, να κληθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης των Βρυξελλών, να παραστεί ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, όπως προκύπτει από τη σαφή και χωρίς διφορούμενα διατύπωση της διάταξης αυτής.

Πράγματι, τα άρθρα 31 επ., ιδίως δε το άρθρο 34, πρώτη παράγραφος, της Σύμβασης των Βρυξελλών, το οποίο ορίζει ότι οι δανειστές μπορούν να ζητήσουν την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου στις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί υπέρ αυτών σε άλλο κράτος μέλος χωρίς προηγουμένως να ακουστεί ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, αποτελούν εξαίρεση στη γενική αρχή που ισχύει διεθνώς και σύμφωνα με την οποία τα δικαστήρια δεν πρέπει να εκδίδουν αποφάσεις χωρίς να έχει ακουστεί ο αντίδικος. Η εξαίρεση αυτή δικαιολογείται από το γεγονός ότι ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση συμμετέσχε προηγουμένως σε διαδικασία αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας και ότι στο τέλος της διαδικασίας αυτής πρέπει να αναμένει τη διαδικασία της εκτέλεσης, μόνη προϋπόθεση της οποίας είναι η προσκόμιση των εγγράφων που απαριθμούνται στο άρθρο 47 της Σύμβασης.

Αντίθετα, όταν ο διάδικος που ζητεί την εκτέλεση δεν επισυνάπτει τα έγγραφα αυτά στην αίτησή του, μπορούν να ανακύψουν αμφιβολίες ως προς την κανονικότητα της διαδικασίας στην οποία εκδόθηκε η απόφαση. Υπό τις συνθήκες αυτές η ακρόαση του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν αποτελεί μια απλή και άχρηστη τυπικότητα, αλλά βοηθεί στη διευκρίνιση των αβέβαιων σημείων. Επομένως, από λόγους ασφάλειας του δικαίου η ερμη-

νεία του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης των Βρυξελλών δεν πρέπει να εξαρτάται από τη σπουδαιότητα των αμφιβολιών ως προς την κανονικότητα της διαδικασίας στην οποία εκδόθηκε η συγκεκριμένη απόφαση.

Βέβαια, κατά την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, θα μπορούσε να αποτελεί υπερβολική τυπολατρεία το να στερηθεί η αιτούσα τη δυνατότητα αιφνιδιασμού που προβλέπει η διαδικασία του άρθρου 34 της Σύμβασης. Το γεγονός όμως ότι το Δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει στο διάδικο που ζητεί την εκτέλεση να ποσκομίσει εκ των υστέρων τα έγγραφα που λείπουν δίνει τη δυνατότητα αποφυγής άδικων συνεπειών αυτού του είδους. Επιπλέον, στο διάδικο που ζητεί την εκτέλεση μπορεί επίσης να δοθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 916 επ. του Zivilprozeßordnung [κώδικα πολιτικής δικονομίας], η άδεια να προχωρήσει σε συντηρητική κατάσχεση.

Κατά την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για τη διαφορετική εκτίμηση της νομικής κατάστασης ανάλογα με το αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση έχει τη συνήθη διαμονή του ή την έδρα του στο κράτος της εκτέλεσης ή σε άλλο κράτος.

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση καταλήγει επομένως στο συμπέρασμα ότι πρέπει να δοθεί η εξής απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο:

«Το δικαστήριο που εκδικάζει την προσφυγή του διαδίκου που ζητεί την εκτέλεση πρέπει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτη φράση, της Σύμβασης, να καλέσει το διάδικο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση να παραστεί ενώπιόν του, ακόμη και όταν η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου απορρίφθηκε για το λόγο και μόνο ότι ορισμένα έγγραφα δεν είχαν προσκομιστεί εμπρόθεσμα. Το ίδιο ισχύει και όταν η περιαφή του εκτελεστήριου τύπου ζητείται για κράτος που δεν αποτελεί το κράτος της διαμονής του καθού η εκτέλεση.»

Η *Επιτροπή* διερωτάται καταρχάς αν ανταποκρίνεται στους κανόνες της διαδικασίας του Δικαστηρίου μια αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης στην οποία δεν αναφέρεται ούτε το όνομα ούτε η διεύθυνση των διαδίκων. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η απόφαση του εθνικού δικαστηρίου κοινοποιείται επιμελεία του γραμματέα «στους ενδιαφερομένους διαδίκους». Επομένως, το Δικαστήριο πρέπει να γνωρίζει το όνομα και τη διεύθυνση των διαδίκων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση όμως μόνο η επιχείρηση Ρ. αποτελεί «διάδικο» υπό την ιδιότητά της ως προσφεύγουσας. Και καθώς η Διάταξη περί παραπομπής αναφέρει το όνομα του δικηγόρου της, μπόρεσε να πραγματοποιηθεί η κοινοποίηση προς αυτόν, ώστε να τηρηθούν σχετικά οι διατάξεις του άρθρου 20 του Οργανισμού.

Ως προς το ζήτημα αν η καθής στην κύρια δίκη πρέπει να συμμετάσχει από τώρα στη διαδικασία, η Επιτροπή κρίνει ότι, δεδομένου ότι το ερώτημα αυτό αποτελεί ακριβώς μέρος της απόφασης περί παραπομπής, η απόφαση αυτή θα πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτή όπως έχει.

Όσον αφορά το προδικαστικό ερώτημα που έθεσε το Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν, η Επιτροπή υπενθυμίζει καταρχάς ότι, σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 40 της Σύμβασης των Βρυξελλών, ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση καλείται να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου που εκδικάζει την προσφυγή και σε περίπτωση ερημοδικίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 20, δεύτερη και τρίτη παράγραφος. Σύμφωνα με το άρθρο 20, δεύτερη παράγραφος, ο δικαστής που εκδικάζει την προσφυγή «οφείλει να αναστείλει τη διαδικασία, εφόσον δεν διαπιστώνεται ότι ο εναγόμενος ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης εντός της αναγκαίας για την άμυνά του προθεσμίας ή ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για το σκοπό αυτό». Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 20, τρίτη παράγραφος, οι παραπάνω διατάξεις αντικαθίστανται από τις διατάξεις του άρθρου 15 της Σύμβασης της Χάγης, της 15ης Νοεμβρίου 1965, για την επίδοση και κοινοποίηση στην αλλοδαπή δικαστικών και εξώδικων εγγράφων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις.

Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι δεν υπάρχει περιορισμός για τη συμμετοχή του καθού στη διαδικασία της προσφυγής. Κατ' αυτή επομένως, η προσφυγή δεν πρέπει να εξεταστεί ενόσω δεν αποδεικνύεται ότι έχουν εξασφαλιστεί τα δικαιώματα άμυνας.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η διαδικασία σχετικά με την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου πραγματοποιείται, σε πρώτο στάδιο και για να μη χαθεί η δυνατότητα αιφνιδιασμού, χωρίς τη συμμετοχή του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, υποστηρίζει όμως ότι η συμμετοχή του διαδίκου αυτού έχει ιδιαίτερη σημασία στην περίπτωση της διαδικασίας της προσφυγής που αναφέρεται στο άρθρο 40. Πράγματι, από την έκθεση Jenard συνάγεται ότι «η διαδικασία της προσφυγής γίνεται διαδικασία αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας, αφού ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση καλείται να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου». Η άποψη αυτή δικαιολογείται από το γεγονός ότι «η φύση της διαδικασίας αυτής ως αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας επιβαλλόταν για να αποφευχθεί η ύπαρξη υπερβολικά μεγάλου αριθμού ενδίκων μέσων» και ότι «η απόρριψη της προσφυγής αντιστρέφει το τεκμήριο ισχύος της αλλοδαπής απόφασης».

Σύμφωνα με την Επιτροπή, από τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση Jenard προκύπτει ότι είναι αναγκαίο κατά τη διαδικασία της προσφυγής να καλείται να παραστεί ενώπιον του Δικαστηρίου το πρόσωπο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, αφού πρόκειται για την τελευταία διαδικασία στην οποία εξετάζονται τα πραγματικά περιστατικά. Επομένως δεν επιτρέπεται κανείς περιορισμός στην απεριόριστη προστασία του δικαιώματος που έχει ο καθού να μετάσχει στη διαδικασία αυτή.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ακόμη ότι από την έκθεση Jenard προκύπτει ότι το ζήτημα της απόρριψης της αίτησης σε πρώτο βαθμό για το λόγο ότι δεν προσκομίστηκαν τα απαιτούμενα έγγραφα εξετάστηκε στις συσκέψεις που κατέληξαν στη σύνταξη του άρθρου 40. Τα κράτη μέλη πάντως δεν θεώρησαν ότι έπρεπε να προβλέψουν, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα του αιφνιδιασμού, κανένα περιορισμό της συμμετοχής στη διαδικασία της προσφυγής του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Τέλος, σύμφωνα με την Επιτροπή, οι περιορισμοί αυτοί του δικαιώματος άμυνας με σκοπό την εξασφάλιση του αιφνιδιασμού φαίνεται επίσης να είναι άχρηστοι για τους ακόλουθους πρακτικούς λόγους:

— Πρώτον, σε περίπτωση μη προσκόμισης των αναγκαίων εγγράφων, ο δικαστής μπορεί να τάξει ορισμένη προθεσμία και έτσι μπορούν να αποφευχθούν τα προβλήματα που αναφέρονται στη Διάταξη περί παραπομπής·

— αν η αίτηση απορριφθεί παρ' όλα αυτά επειδή δεν προσκομίστηκαν τα αναγκαία έγγραφα, ο αιτών μπορεί κατά κανόνα να διατηρήσει τη δυνατότητα αιφνιδιασμού που έχει, υποβάλλοντας, σύμφωνα με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες, αίτηση για σφαλιστικά μέτρα, για τη λήψη των οποίων δεν χρειάζεται καθόλου να παραστεί προηγουμένως ο καθού. Έτσι, το γερμανικό δικονομικό δίκαιο προβλέπει για παράδειγμα τη δυνατότητα συντηρητικής κατάσχεσης χωρίς προφορική διαδικασία σύμφωνα με τα άρθρα 917 και 922 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, εφόσον υπάρχει φόβος ότι χωρίς συντηρητική κατάσχεση η εκτέλεση μιας απόφασης θα γίνει αδύνατη ή εν πάση περιπτώσει πολύ δύσκολη.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προτείνει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα:

«Στη διαδικασία της προσφυγής που ασκείται βάσει του άρθρου 40 της Σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, οι διατάξεις του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, της Σύμβασης αυτής σχετικά με την κλήση του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου πρέπει να εφαρμόζεται ακόμη και όταν η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου έχει απορριφθεί για το λόγο και μόνο ότι ορισμένα έγγραφα δεν προσκομίστηκαν εμπρόθεσμα και όταν η περιαφή του εκτελε-

στήριου τύπου ζητείται για κράτος που δεν είναι το κράτος διαμονής του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.»

III — Γραπτές απαντήσεις της επιχείρησης Ρ. στα ερωτήματα που έθεσε το Δικαστήριο

1. Επί του πρώτου ερωτήματος

Το Landgericht χορήγησε προθεσμία ενός μηνός στην επιχείρηση Ρ. για να προσκομίσει τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 46, σημείο 2, και στο άρθρο 47, σημείο 1, της Σύμβασης.

2. Επί του δεύτερου ερωτήματος

Η επιχείρηση Ρ. προσκόμισε τα πρωτότυπα, καθώς και μετάφραση στη γερμανική γλώσσα, των εξής εγγράφων:

α) έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικών στη Χάγη, της 21ης Απριλίου 1982,

β) έγγραφο της κεντρικής διοίκησης των ταχυδρομείων του Βασιλείου της Σαουδικής Αραβίας, με ημερομηνία 8. 7, 1402 Η,

γ) έγγραφο της εισαγγελίας του Ρότερνταμ, της 6ης Ιουλίου 1982,

δ) έγγραφο της εισαγγελίας του Ρότερνταμ, της 18ης Μαΐου 1982.

Η επιχείρηση Ρ. διαβίβασε επίσης στο Landgericht επιστολή του Osse, δικηγόρου Κάτω Χωρών, η οποία πιστοποιούσε ότι τα έγγραφα αυτά αποτελούσαν, μαζί με την απόφαση και την προσφυγή, τα μόνα έγγραφα του φακέλου της δικογραφίας του Arrondissementsrechtbank του Ρόττερνταμ.

3. Επί του τρίτου ερωτήματος

Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προσκόμισε, επιπλέον, τα ακόλουθα έγγραφα:

α) το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης συνοδευόμενο από τη μετάφρασή του στη γερμανική γλώσσα,

β) κυρωμένο αντίγραφο της απόφασης που εξέδωσε το Arrondissementsrechtbank του Ρόττερνταμ στις 20 Ιανουαρίου 1982, με τη μετάφρασή του στη γερμανική και την αραβική,

γ) τα έγγραφα της εισαγγελίας του Ρότερνταμ, της 18ης Μαΐου 1982 και της 6ης Ιουνίου 1982, που ήδη είχαν προσκομιστεί και ενώπιον του Landgericht, καθώς και το έγγραφο της διοίκησης των ταχυδρομείων της Σαουδικής Αραβίας, που απεστάλη με συστημένη επιστολή, μαζί με μεταφράσεις στη γερμανική γλώσσα όλων αυτών των εγγράφων,

δ) το έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικών στη Χάγη, της 6ης Οκτωβρίου 1981, με τη μετάφρασή του στη γερμανική γλώσσα,

ε) το έγγραφο της πρεσβείας των Κάτω Χωρών στην Τζέντα, της 17ης Σεπτεμβρίου 1981, με τη μετάφρασή του.

IV — Προφορική διαδικασία

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 22ας Μαρτίου 1984, αγόρευσε ο Krause-Ablass, εκπρόσωπος της Επιτροπής, ο οποίος και απάντησε στις ερωτήσεις που του υπέβαλε το Δικαστήριο και ο γενικός εισαγγελέας.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του στις 30 Μαΐου 1984.

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 12ης Αυγούστου 1983, που περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Αυγούστου 1983, το Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 2, σημείο 2, και του άρθρου 3, παρά-

γραφος 2, του Πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία από το Δικαστήριο της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στο εξής: η Σύμβαση), προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης.

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της επιχείρησης P. (στο εξής: η προσφεύγουσα) και της επιχείρησης K. (στο εξής: η καθής) που έχει ως αντικείμενο το ζήτημα αν επιτρέπεται να μην κληθεί να παραστεί ενώπιον του δικάζοντος την προσφυγή δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση αποφάσεως που εξεδόθη ερήμην του στις 20 Ιανουαρίου 1982 από το Arrondissementsrechtbank του Ρόττερνταμ.

3 Με την απόφαση αυτή, η καθής είχε καταδικαστεί να καταβάλει στην προσφεύγουσα το ποσό των 678 095 σαουδαραβικών ριάλ ή το ισόποσο σε δολάρια ΗΠΑ, νομιμοτόκως. Λόγω του ότι η καθής είχε τραπεζική πίστωση σε πιστωτικό ίδρυμα της Φραγκφούρτης επί του Μάιν, η προσφεύγουσα ζήτησε από το Landgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν να περιβάλει την απόφαση αυτή με τον εκτελεστήριο τύπο για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

4 Με Διάταξη της 10ης Ιανουαρίου 1983, ο πρόεδρος του τρίτου πολιτικού τμήματος του δικαστηρίου αυτού, κρίνοντας χωρίς να έχει κληθεί η καθής να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου, απέρριψε την αίτηση αυτή με την αιτιολογία ότι δεν είχαν προσκομιστεί τα έγγραφα που προβλέπονται από το άρθρο 46, σημείο 2, δηλαδή

«το πρωτότυπο ή κυρωμένο αντίγραφο εγγράφου που να αποδεικνύει ότι το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης έχει επιδοθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο»,

και από το άρθρο 47, σημείο 1, της Σύμβασης, δηλαδή

«κάθε έγγραφο κατάλληλο να αποδείξει ότι, κατά το δίκαιο του κράτους προελεύσεως, η απόφαση είναι εκτελεστή και έχει επιδοθεί».

5 Κατά της Διάταξης αυτής η προσφεύγουσα άσκησε «Beschwerde» (προσφυγή), προς στήριξη της οποίας προσκόμισε συμπληρωματικά έγγραφα, τα οποία θεωρεί ότι αποδεικνύουν τη νομότυπη επίδοση του δικογράφου της αγωγής και της ερήμην απόφασης.

6 Το Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν, κρίνοντας ότι η συνέχιση της διαδικασίας που εκκρεμούσε ενώπιόν του εξαρτιόταν από την ερμηνεία του άρθρου 40 της Σύμβασης, ανέβαλε την έκδοση οριστικής απόφασης και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο ερώτημα:

«Το δικαστήριο που εκδικάζει την προσφυγή του αιτούντος την εκτέλεση έχει την υποχρέωση, σύμφωνα με το άρθρο 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης, να καλέσει το διάδικο, κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, να παραστεί ενώπιόν του ακόμη και στην περίπτωση που α) η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου απορρίφθηκε για το λόγο και μόνο ότι ορισμένα έγγραφα δεν προσκομίστηκαν εμπρόθεσμα και 6) ζητείται η αναγνώριση της εκτελεστότητας για κράτος που δεν είναι το κράτος της διαμονής του καθού η εκτέλεση, οπότε ο καθού κατά κανόνα μπορεί να αντιληφθεί ποιο από τα περιουσιακά του στοιχεία (στην προκειμένη περίπτωση: απαίτηση κατά Τράπεζας) θα αποτελέσει αντικείμενο της εκτέλεσης σε αυτό το τρίτο κράτος, και επομένως του δίνεται η δυνατότητα να απαλλοτριώσει το περιουσιακό στοιχείο αυτό πριν από την κατάσχεση;»

7 Το άρθρο 40, δεύτερη παράγραφος, της Σύμβασης ορίζει ότι:

«Ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση καλείται να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου που εκδικάζει την προσφυγή. Σε περίπτωση ερημοδικίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 20, δεύτερη και τρίτη παράγραφος, έστω και αν ο διάδικος αυτός δεν έχει την κατοικία του σε συμβαλλόμενο κράτος.»

8 Από το γράμμα της διάταξης αυτής προκύπτει ότι δεν προβλέπεται καμία εξαίρεση.

9 Εντούτοις, το Oberlandesgericht θέτει το ερώτημα μήπως μια τέτοια εξαίρεση πρέπει να γίνει δεκτή λόγω του ότι αφενός μεν το Landgericht δεν απέρριψε την αίτηση περιαφής του εκτελεστήριου τύπου παρά μόνο με την αιτιολογία ότι η προσφεύγουσα δεν είχε προσκομίσει εμπρόθεσμα τα έγγραφα, αφετέρου δε η ρύθμιση του άρθρου 40 δεν είναι κατάλληλη για την παρούσα περίπτωση, αφού η εκτέλεση πρέπει να πραγματοποιηθεί σε κράτος που δεν είναι το κράτος της κατοικίας του καθού η εκτέλεση.

10 Η θέση που έλαβε το Oberlandesgericht εξηγείται, στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης, από το ότι το Landgericht, για να διασφαλίσει πλήρως, από πλευράς του, το στοιχείο του αιφνιδιασμού που ενέχει η περιαφή του εκτελεστήριου τύπου, μπορούσε να ερευνήσει περισσότερο το θέμα και να προσπαθήσει να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που του έλειπαν για να εκδώσει απόφαση επί της ουσίας.

11 Παρ' όλα αυτά, η Σύμβαση απαιτεί κατηγορηματικά να γίνεται η εκδίκαση της προσφυγής κατ' αντιδικία, χωρίς να διακρίνει ανάλογα με το περιεχόμενο της πρωτοβάθμιας απόφασης. Η διάταξη αυτή είναι σύμφωνα με το γενικό πνεύμα της Σύμβασης, που επιδιώκει να συμβιβάσει το στοιχείο του απαραίτητου, για τις διαδικασίες αυτού του είδους, αιφνιδιασμού με την τήρηση της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως (βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου, της 21. 5. 1980, υπόθ. 125/79, Denilauler, Slg. σ. 1553). Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο στην πρωτοβάθμια διαδικασία ο καθού δεν μπορεί να εκφράσει τις απόψεις του, ενώ στο δεύτερο βαθμό η διαδικασία διεξάγεται απαραιτήτως κατ' αντιδικία. Δεν μπορεί να γίνει παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό σε περίπτωση κατά την οποία, για λόγους που καταλογίζονται σε βάρος της προσφεύγουσας, ο δικαστής της πρωτοβάθμιας δίκης οδηγήθηκε στην απόρριψη της αίτησης περιαφής του εκτελεστήριου τύπου για λόγους καθαρά τυπικούς. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να κρίνεται η περίπτωση αυτή κατά διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με το αν ο καθού έχει τη συνήθη διαμονή του, ή την έδρα του, στο κράτος της εκτέλεσης ή σε άλλο κράτος.

12 Κατά συνέπεια, στο ερώτημα που υποβλήθηκε από το εθνικό δικαστήριο προσήκει η απάντηση ότι το δικαστήριο που εκδικάζει την προσφυγή του αιτούντος την εκτέλεση οφείλει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης, να καλέσει το διάδικο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση να παραστεί ενώπιόν του, ακόμα και όταν αφενός η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου απορρίφθηκε σε πρώτο βαθμό για το μόνο λόγο ότι ορισμένα έγγραφα δεν είχαν προσκομιστεί εμπρόθεσμα και αφετέρου η εν λόγω περιαφή ζητείται για κράτος που δεν είναι το κράτος της διαμονής του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Επί των δικαστικών εξόδων

13 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 12ης Αυγούστου 1983, το Oberlandesgericht της Φραγκφούρτης επί του Main αποφαίνεται:

Το δικαστήριο που εκδικάζει την προσφυγή του αιτούντος την εκτέλεση οφείλει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 40, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο, της Σύμβασης, να καλέσει το διάδικο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση να παραστεί ενώπιόν του ακόμα και όταν αφενός η αίτηση για την περιαφή του εκτελεστήριου τύπου απορρίφθηκε σε πρώτο βαθμό για το μόνο λόγο ότι ορισμένα έγγραφα δεν είχαν προσκομιστεί εμπρόθεσμα και αφετέρου η εν λόγω περιαφή ζητείται για κράτος που δεν είναι το κράτος της διαμονής του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Bahlmann Pescatore Due

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 1984.

Κατ' εντολή
του γραμματέα

H. A. Rühl

Κύριος υπάλληλος διοικήσεως

Ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος

K. Bahlmann

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 30 ΜΑΪΟΥ 1984 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το προδικαστικό ερώτημα το οποίο σας έχει υποβληθεί αφορά την ερμηνεία του άρθρου 40 (δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο) της Σύμβασης των Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, η οποία στο εξής θα καλείται «η Σύμβαση».

Ας υπενθυμίσουμε τα πραγματικά περιστατικά και τη διαδικασία.

Η ολλανδική εταιρία Ρ. επιτυγχάνει στις 20 Ιανουαρίου 1982 την έκδοση από το Arrondissementsrechtbank του Ρόττερνταμ αποφάσεως που καταδίκαζε ερήμην την επιχείρηση Κ., η έδρα της οποίας είναι στην Τζέντα (Σαουδική Αραβία), να της κατα-

1 — Μετάφραση από τα γαλλικά.